

**ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ
ОСОБИСТОСТІ**

Психолого-педагогічний науковий журнал

№ 4 листопад 2015

Професійне становлення особистості

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 4 листопад 2015

Видається з жовтня 2013 року

Засновник і видавець: Хмельницький національний університет
Україна, 29016, Хмельницький, вул. Інститутська 11

Головний редактор

Микола СКИБА, *д.т.н., проф., член-кореспондент АПН України*

Заступник головного редактора

Ігор КАНЬКОВСЬКИЙ, *д.пед.н., доцент*

Редакційна колегія

Віктор БЕРЕКА, *д.пед.н., професор*

Наталя БІДЮК, *д.пед.н., професор*

Олександр ГАЛУС, *д.пед.н., професор*

Олександр КОБЕРНИК, *д.пед.н., професор*

Микола ЛАЗАРЄВ, *д.пед.н., професор*

Лариса ЛУКЯНОВА, *д.пед.н., професор*

Неля НИЧКАЛО, *д.пед.н., професор, дійсний член АПН України*

Неоніла ПОБІРЧЕНКО, *д.психол.н., професор*

Валентин РИБАЛКА, *д.психол.н., професор*

Іван ГЕРНІЧЕНКО, *к.пед.н., доцент (відповідальний секретар)*

Адреса редакції: Україна, 29016, Хмельницький, вул. Інститутська, 11
Тел. (095) 5854735; (0382) 55-82-99

Рекомендовано до друку вченою радою Хмельницького національного університету (протокол №3 від 29.10.2015 р.)

ISBN

Підп. до друку 2.11.2015 р.
Формат А4. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк RISO. Ум. друк. арк. 21,6. Обл. вид. арк. 21,7
Наклад 100

Видано та виготовлено
Видавець ПП Цюпак А.А.
Україна, м.Хмельницький, вул. Ломоносова, 17
тел. 0673932668

Свідоцтво про держреєстрацію видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ХЦ №019 від 25.02.2002 р.

<i>Олександр Паржницький, Олександр Діденко</i>	
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ТОКАРІВ У ФАХОВО-ОРІЄНТОВАНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	150
<i>Ігор Каньковський</i>	
ГЕНЕЗИС ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ- ПЕДАГОГІВ.....	156
<i>Неля Креденець</i>	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	168
<i>Лілія Сушенцева</i>	
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	175
<i>Тетяна Лутасєва, Ольга Рудакова</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	181
<i>Валентина Барановська, Галина Бучківська</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	188
<i>Тетяна Васенок</i>	
СУЧАСНІ САПР ОДЯГУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦДИСЦИПЛІН ПТНЗ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ.....	196
<i>Лілія Клос, Жанна Шевченко</i>	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ЗДОРОВ'ЄЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ОСВІТИ.....	204
<i>Лариса Корницька</i>	
ОРНАМЕНТ У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА.....	213
<i>Микола Курач</i>	
МОТИВАЦІЙНО-ЦІЛЬОВИЙ СКЛАДНИК МОДЕЛІ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	219
<i>Інна Пододіменко</i>	
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ.....	225

УДК [378.124]:615

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Тетяна Лутаєва

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології Національного фармацевтичного університету (м. Харків, Україна)

Ольга Рудакова

викладач коледжу Національного фармацевтичного університету (м. Харків, Україна)

У статті окреслено та обґрунтовано основні педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фармацевтів: підвищення рівня педагогічної майстерності викладача та урізноманітнення форм організації навчання й упровадження інноваційних методів навчання. Автори статті висвітлили досвід реалізації окреслених педагогічних умов на прикладі навчальної дисципліни «Фармакогнозія».

***Ключові слова:** педагогічні умови, компетентнісний підхід, компетенція, фармакогнозія, педагогічна майстерність, інновація, форми організації навчання, методи навчання, університет, коледж.*

Вступ. Модернізація вищої освіти обумовлюють посилення уваги до формування професійної компетентності випускників вищих навчальних закладів. Нині залишається малодослідженою проблема розвитку професійної компетентності майбутніх працівників медико-фармацевтичної галузі з урахуванням вимог сьогодення, специфіки навчання в умовах інформатизації суспільства та наближення підготовки фахівців до ідей Болонського процесу, що актуалізує тему дослідження.

Мета статті – окреслити та обґрунтувати основні педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фармацевтів та висвітлити досвід їх реалізації в умовах фармацевтичного коледжу.

Теоретична основа та методи дослідження. Історичні аспекти становлення і розвитку фармацевтичної освіти висвітлені в роботах В. Черних, С. Огарь та ін. Сутність та особливості упровадження компетентнісного підходу у професійній освіті досліджували О. Пометун, Л. Кайдалова та ін. Окремі педагогічні умови професійного становлення особистості сучасного фахівця розглядалися в роботах І. Зязюна, О. Г. Романовського, В. Е. Михайличенко, Л. М. Грень, Т. Лутаєвої, Л. Штефан та ін. При проведені

дослідження використовувалися теоретичні (аналіз, синтез, зіставлення, порівняння, узагальнення) та емпіричний (спостереження) методи педагогічного дослідження.

Виклад основного матеріалу. У період сьогодення в наукових працях набуло поширення поняття «компетентнісний підхід в освіті». Після підписання Україною Болонської декларації спостерігається переорієнтація підготовки майбутніх фахівців на основі компетентнісного підходу. Як зазначає О. Пометун під «компетентнісним підходом» необхідно розуміти спрямованість освітнього процесу на формування ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості [5, с. 66].

Автори рекомендацій МОН України щодо створення стандартів нового покоління на основі компетентнісного підходу, дають визначення поняття «компетенція» як здатність і готовність фахівця якісно виконувати функціональні завдання професійної діяльності, а «компетентність» – це, по-перше, готовність фахівця успішно працювати за фахом, застосовуючи й примножуючи набутий освітньо-професійний потенціал; по-друге, це – система компетенцій випускника, що взаємодоповнюють і підсилюють одна одну; по-третє, це результат освітньої діяльності вищого навчального закладу (ВНЗ), що підлягає вимірюванню [1, с. 118].

Формування професійної компетенції майбутнього фахівця передбачає особистісно-діяльнісну орієнтацію у процесі підготовки випускника до його майбутньої діяльності, при цьому результати повинні відповідати вимогам, що закладені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці (ОКХ).

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності 5.12020101 «Фармація» визначено перелік компетенцій, які мають бути притаманними майбутньому фахівцю. Серед професійних компетенцій окреслено загальнопрофесійні та спеціалізовано-професійні.

До загальнопрофесійних компетенцій віднесено: розуміння суті і соціальної значущості своєї професії, готовність до постійного професійного зростання, отримання нових знань; володіння інформаційною і комунікативною культурою, володіння професійною лексикою; здатність до самостійного рішення професійних завдань, аналізу та планування своєї професійної діяльності та ін. Серед спеціалізовано-професійних компетенцій названо: здатність використовувати знання нормативних та законодавчих актів у практичній діяльності, застосування на практиці принципів етики та деонтології, розуміння соціальних наслідків своєї професійної діяльності; здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в колективі та ін.

Формування професійних компетенцій майбутнього фармацевта, в першу чергу, пов'язується з низкою професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, зокрема «Фармакогнозією». Зміст дисципліни націлює майбутнього фахівця отримати всебічні знання про лікарські рослини та рослинну сировину, сприяє формуванню світогляду відносно раціонального використання природних рослинних ресурсів, їх охорони і відтворення.

Для ефективної реалізації поставлених завдань важливо створити у ВНЗ певні педагогічні умови. Поняття «педагогічна умова» не має однозначного трактування. Деякі вчені під педагогічними умовами розуміють обставини, від яких залежить успішність функціонування та розвитку певної педагогічної системи (І. Ісаєв, О. Г. Романовський, В. Е. Михайличенко, Л. М. Грень та ін.) [6, с. 265].

Вважаємо, що підвищення рівня педагогічної майстерності викладача обумовлює процес формування професійної компетентності майбутнього фармацевта під час викладання професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, зокрема й фармакогнозії.

І. А. Зязюн виокремив рівні майстерності педагога: елементарний, базовий, досконалий, творчий [4, с. 37]. Характерним для досконалого рівня є вміння викладача самостійно планувати та організовувати свою діяльність на тривалій проміжок часу з метою розвитку особистості того, хто навчається. На творчому рівні педагога характеризує індивідуальний стиль професійної діяльності, а саме ініціативність.

Педагог ВНЗ фармацевтичної спрямованості, який досяг досконалого та творчого рівня педагогічної майстерності та переслідує мету формувати у майбутніх фахівців загальнопрофесійні та спеціалізовано-професійні компетентності, повинен виявляти інтерес до актуальних питань фармацевтичної та медичної освіти, видатних особистостей фармації, методики викладання фармацевтичних дисциплін, проблем загальної педагогіки та психології особистості.

Для оволодіння педагогічною майстерністю на більш високому рівні викладачі Коледжу Національного фармацевтичного університету (НФаУ) періодично підвищують кваліфікацію. Так, в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ викладачам пропонується виконати програму циклів: «Основи педагогічної майстерності», «Методика викладання у вищій школі», «Лекторська майстерність викладача», ознайомитися з навчальними посібниками з метою подальшого саморозвитку [3]. На базі НФаУ створено центр дистанційних технологій. На сайті центру розміщуються матеріали стосовно особливостей організації дистанційної освіти, електронні курси на допомогу суб'єктам педагогічного процесу [9]. Розробка електронного науково-методичного забезпечення освітнього процесу забезпечує організацію освітньої діяльності не лише студентів, а й слухачів циклів підвищення кваліфікації з урахуванням їх індивідуальних особливостей.

У Національному фармацевтичному університеті діє музей історії, експозиції якого мотивують викладачів до пошуку творчих підходів щодо організації професійної діяльності. Так, інформація про фундаторів фармацевтичної освіти в Україні (Ф. Гізе, М. Болгаревський, С. Попов, М. Валяшко, М. Красовський, Д. Сало, В. Черних та ін.) здійснює на викладачів навіюючий вплив. З навіюванням пов'язане наслідування – повторення і відтворення дій, вчинків, намірів, думок, почуттів.

Відвідуючи музей викладачі мають можливість отримати більш детальні дані про життя та діяльність видатних науковців фармацевтичного спрямування, ознайомившись з історико-педагогічними виданнями та науковими працями представників професорсько-викладацького складу НФаУ [7].

Педагогічна майстерність ґрунтується на високому фаховому рівні педагога, його високій загальній культурі та педагогічному досвіді. Виходячи з цього, НФаУ ініціює проведення міжнародних науково-практичних конференцій для викладачів ВНЗ медико-фармацевтичного спрямування, залучає педагогів до проведення наукових пікніків, просвітницької діяльності серед професорсько-викладацького складу та студентів.

Узагальнення педагогічних джерел дозволило визначити як важливу педагогічну умову формування професійної компетентності майбутніх фармацевтів урізноманітнення форм організації навчання та упровадження інноваційних методів навчання, що спонукають студентів до творчої діяльності й сприяють моделюванню майбутньої професійної діяльності.

Українська дослідниця Л. Штефан зазначила, що поняття «інновація» у педагогіці вживають у таких значеннях: форма організації інноваційної діяльності; сукупність нових

професійних дій педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання і навчання з позицій особистісно-орієнтованої освіти та зміни в освітній практиці; комплексний процес створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень; результат інноваційного процесу [8, с. 40].

При викладанні курсу фармакогнозії в коледжі НФаУ упроваджуються лекції-візуалізації, коли лектор супроводжує виклад навчальної інформації ілюстративними матеріалами: гербарії, фотографії, зображення на слайдах лікарських рослин; тематичні колекції лікарської рослинної сировини; зразки ефірних і жирних олій; колекції препаратів з лікарської рослинної сировини.

Лекція-екскурсія дозволяє максимально наблизити студентів до сприйняття лікарських рослин в природних умовах, перетворити їх з пасивних спостерігачів на активних та зацікавлених учасників освітнього процесу. Її велика перевага перед іншими методами і формами викладання полягає у відкритті широких можливостей вивчення лікарських рослин в їх природному оточенні, бо лекція-екскурсія проходить безпосередньо на фармакогностичній ділянці, що розташована на території Коледжу НФаУ. У польових умовах студенти мають змогу наочно ознайомитись та навчитись розпізнавати домішки ботанічно близьких рослин за морфологічними ознаками, одночасно досліджувати рослини і оптимальні умови їх вирощування, спостерігати залежність морфологічних ознак рослин від умов їх культивування, закріпити теоретичні знання із заготівельного процесу лікарських рослин з урахуванням природоохоронних заходів.

При вивченні рослин в природних умовах студентам подається інформація не тільки про ботанічні особливості кожної рослини, але і про основні біологічно активні речовини, їх лікувальні властивості, що дійшли до нас з давніх часів та про асортимент сучасних препаратів рослинного походження. Лікувальні властивості рослин у поєднанні з візуальною інформацією, після таких занять, надають студентам вже не абстрактну, а конкретну інформацію, покращують не тільки сприйняття інформації, але й також її засвоєння, що максимально наближує студентів до їх практичної діяльності в аптечній мережі у подальшому.

Проведення лекції-екскурсії дозволяє, з одного боку, закріпити формування професійних компетенцій, з іншого боку, сприяє розвитку особистісних якостей майбутніх спеціалістів, підіймає рівень знань, духовно збагачує, змушує відповідальніше ставитися до навколишнього світу. Завдяки отриманим знанням про лікарські рослини, в основу яких покладені природні фактори зцілення людей, майбутні фармацевти усвідомлюють всю відповідальність своєї професії, від якої залежить здоров'я людей.

Аналіз педагогічної літератури та набутий нами досвід свідчать, що урізноманітнювати навчання майбутніх фармацевтів з професійно-орієнтованих дисциплін важливо як під час аудиторних занять, так і у процесі позааудиторної діяльності на основі врахування можливостей та інтересів кожного студента, внутрішньої саморегуляції його освітньої діяльності. Під час організації позааудиторної роботи студентів, важливо налагодити взаємодію суб'єктів освітнього процесу.

Ми погоджуємося з вітчизняними освітянами, що різновидом позааудиторної самостійної роботи студентів є творчо-дослідницька діяльність студентів. Залучати студентів до науково-дослідної роботи (НДР) слід саме під час оволодіння ними змістом професійно-орієнтованих навчальних дисциплін.

Вважаємо корисним запроваджувати в навчальний процес досвід, набутий у Харківському університеті другої половини XIX – початку XX ст. у процесі підготовки кадрів для медико-фармацевтичної галузі. В університеті проводилися конкурси наукових студентських робіт. Науковий пошук показав, що перелік конкурсних тем в останній чверті XIX ст. – на початку XX ст. був проблемним та практико-орієнтованим (приклад такої теми у 1887-1888 н.р.: «Біологічне та хімічне дослідження різної води м. Харкова»). За умови успішного виконання наукової роботи, відбувалося нагородження студентів золотими та срібними медалями, що сприяло мотивації студентів до подальшої науково-дослідної роботи за фахом [2].

У сучасних умовах цікавою формою залучення студентів до науково-дослідної роботи на базі коледжу є гурткова робота. У формі «круглого столу» студенти проводять засідання наукового гуртка, обговорюючи актуальні проблеми фармакогнозії. Мотивацією до участі в роботі гуртка є її оцінювання як різновид самостійної роботи студентів (СРС). Студентам пропонувалися теми доповідей, які активізували їх самостійну пізнавальну активність, а саме: «Рослини-помічники у боротьбі зі шкідливими звичками», «Фітоцелюлози клітини на варті здоров'я та краси», «Чи мають рослини розум?», «Знайомство з екзотичними плодами та їх впливом на організм людини». Участь в роботі гуртка надає майбутнім фахівцям можливість ознайомитися з досягненнями світової науки в цілому та вітчизняних науковців, зокрема; розвинути власну комунікативну культуру, навички використання професійної лексики, здатність до самостійного рішення професійних завдань. Пошукова робота студентів формує найнеобхідніші риси компетентного фахівця фармацевтичної галузі та мотивує студентів до отримання якісної професійної підготовки.

Наш досвід свідчить про дієвість позааудиторних занять, що проводяться у формі наукових пікніків. Наукові пікніки – це наочні та інтерактивні експерименти для жителів різних міст України, зокрема Харкова. Викладачі та студенти у наметах, скверах чи інших публічних територіях міста, разом з пересічними громадянами, поєднують науку з забавою, використовуючи та пристосовуючи до реалій України майже двадцятилітній досвід едудейнменту (edutainment) Польщі. На пікніках розкриваються таємниці хімії, біології, фармакогнозії та інших сфер науки.

Зауважимо, що участь студентів у наукових пікніках була добровільною, однак оцінювалася як їх самостійна робота над виконанням колективного проекту – «майстер-класу».

Проект – це прототип, прообраз виду діяльності. Проектне навчання дає змогу оцінити не тільки результат, але й сам процес підготовки. Робота студентів над проектом може включати шість стадій: підготовку, планування, дослідження, висновки, представлення проекту або звіт за проектом, оцінювання результату і процесу. Роль викладача полягає у наставництві або консультуванні та включає такі дії: передача власного досвіду, допомога у пошуку джерел, підтримка та заохочення студентів, координація та коригування процесу підготовки проекту, підтримка зворотного зв'язку.

Зазвичай, під час підготовки проектів до наукових пікніків студенти поділяються на мікрогрупи (3-5 осіб). Студентам пропонується інтелектуально-конкурентна рольова система співпраці, у межах якої вони самостійно розподіляють ролі, випробовуючи свої здібності. Типова модель розподілу ролей у мікрогрупі включає «генераторів-шукачів» (особа, яка здатна генерувати ідеї з проекту, знаходити та опрацьовувати необхідні літературні джерела), «аналітиків» (особа, яка здатна виявляти в зібраному матеріалі раціональне зерно та відкидати зайве), «критиків» (особа, яка здатна критично оцінити

представлений аналітиком матеріал, внести зауваження, пропозиції), «операторів» (особа, яка володіє вміннями чітко висловлювати думки).

Тематика проектів (майстер-класів) обговорювалася студентами колективно. Викладач здійснював роль фасилітатора, тобто навіював думки та здійснював підтримку генераторів ідей. Наведемо перелік запропонованих студентами тем, характер яких свідчить про вміння студентів використовувати професійні знання на практиці: «Приготування лікувально-профілактичних трав'яних чаїв, рослинних пастилок і цілющого бальзаму та профілактичного зубного порошку «Фітомікс» в домашніх умовах», «Створення косметичного мила та духів на твердій основі з використанням ефірних олій».

Спостереження за поведінкою студентів у процесі їх підготовки до участі в наукових пікніках, дозволили констатувати розвиток таких професійно-важливих здібностей майбутніх фармацевтів: ініціативність, комунікативні професійні риси; розширення світогляду; формування здатності застосовувати теоретичні знання в практичній роботі.

Інноваційним методом навчання є кейс-метод. Упроваджуючи його в освітній процес, необхідно усвідомлювати, що навчальні завдання кейсів дозволяють студентам набути вмінь використовувати теоретичний матеріал для аналізу практичних проблем; оцінювати ситуації та здійснювати пошук необхідної інформації; формулювати питання; розробляти багатоваріантні підходи до реалізації плану дій, використовуючи всі наявні знання та набуваючи нових; приймати рішення в умовах невизначеності; прогнозувати способи розвитку ситуацій; брати участь у конструктивній критиці.

Упровадження кейс-методу здійснювалося під час викладання фармакогнозії на практичному занятті з теми «Визначення лікарської рослинної сировини у лікарських рослинних зборах». Для кожного студента педагог підбирав професійно спрямовані ситуації та планував алгоритм їх розв'язання з використанням запропонованих допоміжних матеріалів.

Проведене з використанням професійно спрямованих ситуацій практичне заняття доказово свідчило про можливість формування у майбутніх фармацевтів вміння ідентифікувати лікарську рослинну сировину за морфологічними та анатомічними ознаками; визначати тотожність лікарських рослин за зовнішніми ознаками у цілому та різаному вигляді, а також виявляти окремі групи біологічно активних речовин, які містяться у лікарській сировині, використовуючи мікрохімічні та гістохімічні реакції.

Ми погоджуємося з твердженням представників вищої медичної школи, що цей метод орієнтований, насамперед, на формування професійної компетентності та умінь і навичок інтелектуальної діяльності.

Висновки. На наш погляд, до основних педагогічних умов процесу формування професійної компетентності майбутніх працівників фармацевтичної галузі можна віднести: підвищення рівня педагогічної майстерності викладача та урізноманітнення форм організації навчання й упровадження інноваційних методів навчання.

З огляду на проблему, що досліджується, дієвими формами навчання під час викладання фармакогнозії виявилися лекція-візуалізація, лекція-екскурсія; організація роботи наукового гуртка та проведення «майстер-класів» під час наукових пікніків як різновидів СРС.

У процесі формування професійної компетентності майбутніх фармацевтів у процесі організації занять з фармакогнозії вважаємо ефективними такі інноваційні методи навчання: метод проектів та кейс-метод.

Література:

1. Кайдалова Л. Г., Професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичного профілю у вищих навчальних закладах : монографія / Л. Г. Кайдалова. – Х. : НФаУ, 2010.
2. Лутаєва Т. В., Організація самостійної роботи майбутніх медиків та фармацевтів у Харківському університеті (друга пол. XIX – початок XX ст.) / Т. В. Лутаєва // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Додаток 4 до Вип. 31, Том II (10) : Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». – К. : Гнозис, 2014. – С. 254-261.
3. Лутаєва Т. В., Педагогічна культура : навч. посіб. / Т. В. Лутаєва, Л. Г. Кайдалова. – Х.: НФаУ, 2013. – 156 с.
4. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос. – К. : Вища школа, 1997. – 288 с.
5. Пометун О. І., Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К. : К.І.С., 2004. – С. 66-72.
6. Романовский О. Г., Педагогика успеха / О. Г. Романовский, В. Е. Михайличенко, Л. М. Грень. – Х. : НТУ «ХПИ», 2012. – 372 с.
7. Славетні імена Національного фармацевтичного університету. Ректори та професори: нариси про життя та діяльність видатних учених національного фармацевтичного університету / За ред. члена-коресподента НАН України, професора В. П. Черних. – Х. : Прапор, 2005. – 200 с.
8. Штефан Л. В., Інноваційні технології в освіті : навч. пос. для студентів ВНЗ інженерно-педагогічних спеціальностей / Л. В. Штефан. – Х. : Друкарня Мадрид, 2012. – 174 с.
9. <http://pharmel.kharkiv.edu/> Центр дистанційних технологій навчання

Татьяна Лутаева, Ольга Рудакова

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ РАБОТНИКАМ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ

В статье обозначены и обоснованы основные педагогические условия формирования профессиональной компетентности будущих фармацевтов: повышение уровня педагогического мастерства преподавателя и разнообразие форм организации обучения и внедрения инновационных методов обучения. Авторы статьи осветили опыт реализации определенных педагогических условий на примере учебной дисциплины «Фармакогнозия».

Ключевые слова: педагогические условия, компетентностный подход, компетенция, фармакогнозия, педагогическое мастерство, инновация, формы организации обучения, методы обучения, университет, колледж.

Tetyana Lutayeva, Olga Rudakova

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING PROFESSIONAL COMPETENCY OF FUTURE SPECIALISTS IN THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY

Pedagogical conditions for forming professional competency of future specialists in the pharmaceutical industry, namely increasing the level of teacher's pedagogical skill, diversification of organizational forms of learning, implementing innovative methods of teaching, have been outlined and justified. The experience of outlined pedagogical conditions realization based on the example of the subject "Pharmacognosy" have been highlighted by the authors.

Key words: pedagogical conditions, competency-based approach, competence, pharmacognosy, pedagogical skill, innovation, organizational forms of teaching, teaching methods, university, college.